MIELIPIDE

Villi länsi oli suureksi osaksi liian kuiva tavanomaiseen maanviljelyyn. Sitä paitsi suurten viljelmien ylläpito oli tullut liian kalliiksi, kun orjuus oli poistettu. **SEPPO VUOKKO VIERASKOLUMNISSA**

LUKIJALTA

Metsätalous murroksessa

Yksityismetsätalous elää muutosten aikaa. Metsälakeja reivataan jälleen joiltakin osin.

Metsän kasvatukseen ja puun tuoton kannattavuuteen sillä ei ole merkitystä. Lain tulkintoihin saadaan hieman väljyyttä ja metsän käsittelyyn vaihtoehtoja lisää. Mielenkiintoista on se, että paljon kiistelty ja kaivattu niin sanottu jatkuvan kasvatuksen malli metsän käsittelyssä saa vihreää valoa. Malli joka sopi aikaan, jolloin miehet justeeri kainalossa istuivat hevosen rekeen ja menivät metsään. Nykykalustolla ja kustannuksilla ei onnistu.

Metsätalouden nopea kehitys ja sen suunta on tuonut metsänomistajan suurten kysymysten äärelle: mikä on tulevaisuus ja mihin kannattaa panostaa?

Nykyinen kehitys johtaa puun käytön rajuun pudotukseen. Metsätalouden vahva perinteinen paperi on ajettu alas, syynä maailmalla ylituotanto ja täällä kustannukset.

Uudet alan huippuluokan koneet ja tietotaito viedään halpoihin maihin. Siellä ollaan mukana, mutta ei käytetä suomalaista puuta.

Kuulee kyllä sanottavan, että jäähän meille sellun tuotanto. Se on tosin kovin suhdanneherkkä ja epävakaa puun käyttäjä.

Metsäteollisuuden konekanta on ikääntynyttä, laskennallinen ikä niillä on kymmenen vuotta. Poistumaa tulee olemaan eikä uutta tule tilalle.

Joskus tihkuu tietoja, että ne ovat hintansa hankkineet. Ajetaan sen aikaa kun rasvat pysyvät laakereissa, sitten portit kiinni.

Mekaaniselta puolelta odotetaan kovasti puun käytön lisäystä, siellä tuotekehitys on avainsana. Jos siinä ei onnistuta, ei vientiä synny.

Kotimaan markkinat ovat kovin rajalliset. Sahaus kyllä käyttää paljon puuta mutta talouden lait ajavat ne kovin usein pitkiin seisokkeihin ja yhteen vuoroon.

Metsänomistajaa rassaa jatkuvasti puun reaaliarvon kutistuminen. Minkä ennen sai sadalla motilla, nyt siihen ei riitä tuhat mottia. Reaaliarvoa ei synny rotutaimilla, sen antavat – jos antavat – markkinat.

Jos kehitys saa jatkua tällaisena, metsänkasvatuksessa ei maksimaalinen puun tuotanto enää kiinnosta. Tilalle kehittyy muita arvoja: energia, puhdas luonto, puhdas ravinto, neljä vuodenaikaa, vapaa-aika, mielenterveys, liikunta, riista.

On paljon aiheita, joita tulevaisuus ja aika saattavat kehittää ja valjastaa tuotantoon. Kysyntä ja tarpeet ohjaavat paljolti kehitystä.

Metsämaa on pitkällä aikavälillä säilyttänyt hyvin reaaliarvonsa, markkinat ovat pitäneet siitä huolen. Kysyntä on ylittänyt tarjonnan.

Metsämaa ei ole tuonti- eikä vientituote. Siihen on metsänomistajana turvallista panostaa, tosin vieraalla pääomalla ei kannata lähteä mukaan.

Metsätalouden tulevaisuuden uudet suuntaukset saattavat syrjäyttää maksimoidun metsänkasvatuksen kannattamattomana. Metsän tuoton lajit ja arvot muuttuvat. Metsänomistajasta tulee metsäluonnon hoitaja ja ylläpitäjä. Uudet metsälain lievennykset voivatkin olla tarpeen.

Ihminen voi reivata ja säädellä omia lakejaan. Viime kädessä luonto ja ennen kaikkea metsäluonto pitää hallussaan omat pysyvät lakinsa, ihmisen kyvyt ja taidot eivät riitä niitä horjuttamaan.

Tapio Pyynönen
Nurmijärvi

JAANA KANKAANPÄÄ

Metsänomistajaa rassaa jatkuvasti puun reaaliarvon kutistuminen, Tapio Pyynönen kirjoittaa.

■ Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?

■ Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
■ Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
■ Viestin alkuun tunnus MT LU.

Valio

Milloin maidon tuottajahinta nousee. Tarvetta olisi.

Ei nimimerkkiä

Kilpailua

Miksi ei kilpailua ole työpaikoilla. Kysytään aamulla, kuka halvemmalla tekee. Muut menkööt kotiin. **Ei nimimerkkiä**

Kyläkoulut

On väärä suunta lopettaa kyläkouluja ja viedä kaikki oppilaat suuriin kouluihin. Päinvastoin suurista voisi kuljettaa pieniin.

Vähemmän järjestyshäiriöitä

Allergia

Jatkuvasti pahenevassa sähkömagneettisessa poikkeustilassa hyvä elämä ei ole mahdollinen- eikä hyvä kuolemakaan.

Ihmisen arvostus takaisin

Saneerausta

YM lakkautettava tuottamattomana. MMM ja TEM voivat hoitaa sen toimialan asiat.

Järkevää rationalisointia

Vihreää värisokeutta

Teollisuuden ongelmajätteitä kutsutaan lannoitteiksi. Luonnon lantaa kutsutaan ongelmajätteeksi.

Hiiren saa tappaa, jos se syö ruokakaapissani, mutta sutta ei saa, jos se syö karjatarhassani.

Susi saa tappaa koiria, mutta sitä ei saa siitä moittia.

Elämme omituista aikaa, kun väärintekemisestä tehdään hyväksyttävää ja oikeintekemisestä tuomittavaa jopa lain voimalla.

Jyrki Enqvist
Virrat

Älä mene halpaan!

Luomussa luonto voittaa. Mutta haluatko mieluummin alkuperältään tuntematonta kaupan tuotemerkkiluomua, vai suomalaista luomua, jonka tuottamisesta myös viljelijä saa lisäarvoa?

Mielestäni on väärin, mikäli luomun lisäarvosta koituu hyötyä vain kaupalle. Luomukarjan pitäminen vaatii kuitenkin huomattavasti enemmän työtä maitolitraa kohti. Maitolitran tuottaminen vaatii myös enemmän peltoa. Luomulehmät lypsävät vähän vähemmän ja niille ostetut rehut, etenkin valkuainen, ovat kalliita.

Jos siis haluat kannustaa viljelijöitä luomuun, et halua poljettaa hintaa tuonnilla. Itse asiassa koko luomun idea kierrosta ja läheisyydestä hupenee, kun elintarvikkeita kelkotaan turhaan maasta toiseen.

On selvää, että kaupan intressi on painaa tuonnin avulla kotimaisten elintarvikkeiden hinnat matalalle.

Räikeimmillään se näkyi S-ryhmän päätöksessä lähteä tuomaan luomumaitoa samaan aikaan, kun joka taholta maidontuottajia kannustetaan luomuun ja entistäkin luomumaitoa joudutaan pistämään tavanomaisen joukkoon. Tällainen toiminta on ala-arvoista yhteiskuntavastuun kantoa.

Miksi ruuan hinta nousee, vaikka meillä on Euroopan alhaisimmat tuottajahinnat useissa elintarvikkeissa? On syytä kysyä, onko tukkuportaamme tehoton? Tulevatko edestakaisin kuljettaminen ja puolityhjät häkit kalliimmaksi kuin tuotteen tuominen tilalta, metsästä tai järvestä kauppaan?

Kun tukkukauppamme on niin keskittynyttä, että se pystyy sanelemaan hinnat ja hyllyynpanoehdot elintarvikkeissa, kotimainen valikoimamme yksipuolistuu ja syömme vuoden vanhaa ulkomaista pakastekalaa tai emakkoa yhä useammin tuoreennäköiseksi jalostettuna.

Vaihtoehtoisia jakelukanavia tarvitaan elintarvikkeille! Tervetullutta on se, että määräävän markkina-aseman rajaksi päivittäistavarakaupassa tulee 30 prosenttia. Annan tästä vilpittömän tunnustuksen ministeri Ihalaiselle.

Hienoa on, että monet kauppiaatkin ovat oivaltaneet lähiruuan merkityksen. He maksavat suoraan viljelijälle asianmukaisen hinnan, merkitsevät lähituotteet hyvin tai tekevät oman osaston. Näin he saavat imagohyödyn ja katettakin jää.

Kuluttaja saa tuoretta ruokaa läheltä. Raha pyörii paikallistaloudessa ja luo työtä ja hyvinvointia. Kaikki voittavat!

Anne Kalmari
kansanedustaja, kesk.

Gm-tutkimuksessa intressiristiriitoja

Maaseudun Tulevaisuudessa (26.9.) kirjoitettiin gm-maissi- ja Roundup-tutkimuksesta. On omituista, että tutkijoita kritisoidaan kyseisen SD-rottakannan käytöstä. Gm-alan yritykset käyttävät tätä kantaa mallieläimenä, ja sitä on käytetty glyfosaattitutkimuksissakin.

Argumentti ei myöskään muuta tutkimustulosta: miksi gm-maissille tai Roundupille altistuvat eläimet saavat runsaasti pahoja kasvaimia ja verrokkiryhmä ei?

Jutussa mainitaan, että tutkijaryhmä ei halua luovuttaa tutkimusaineistoa elintarviketurvallisuusvirasto Efsalle. Syy on se, että arvion tekisivät samat henkilöt, jotka arvioivat kasvin joitakin vuosia sitten. Tämä loisi selkeän intressiristiriidan: tutkijoiden kannattaisi puoltaa kasvia, jotta he säilyttäisivät auktoriteettiasemansa ja etenisivät urallaan.

Seralini ja muut tutkijaryhmän jäsenet ovat vastanneet heille esitettyihin kritiikkeihin omilla sivuillaan internetissä. Internetistä selviää myös, että useat kritiikkejä esittäneet tutkijat ovat itse hyvin vahvasti sidoksissa gm-alaan. Heidän taustajärjestöänsä (Science Media Centre) rahoittaa muun muassa Monsanto.

Roundupin haitoista on tullut viime vuosina monia eri tutkimuksia, esimerkiksi MTT:ltä. Monet tutkijat ovat huomauttaneet, että turvallisuuskokeissa on yleensä tutkittu vain torjunta-aineen tehoainetta glyfosaattia. Roundupin todellinen myrkyllisyys ei välttämättä tule julki, mikäli tutkimuksessa ei huomioida myös torjuntaaineessa olevia apuaineita.

Venäjä on ilmoittanut, että se kieltää Monsanton gm-maissin maahantuonnin toistaiseksi.

Emma Karimaa
hortonomi

Vaalit ovat kansanäänestys

Syksyn kuntavaaleissa on kysymys Suomen suunnasta. Jatketaanko nykyisellä keskittämisen linjalla, vai harjoitetaanko hajautettua ja ihmisläheistä politiikkaa?

Kataisen hallituksen suurkuntahanke on täysin väärää politiikkaa. Se ei ole kuntauudistus, vaan asumisen, palvelujen ja päätöksenteon keskittämistä.

Mihin kuntaa tarvitaan? Kunnat huolehtivat lähipalveluista, kuten peruskoulusta, lukiosta, vanhusten hoidosta, lasten päivähoidosta ja terveyspalveluista. Kunnan kautta toteutuu myös lähidemokratia eli asioihin vaikuttaminen.

Keskustalaisessa ajattelussa kunnallinen päätöksenteko on kansanvaltamme kulmakivi. Maltillisia ja järkeviä uudistuksia tarvitaan, mutta kaikissa tapauksissa päätösten kuntien itsenäisyydestä ja mahdollisista liitoksista tulee olla paikallisten ihmisten ja valtuutettujen käsissä. Pakkoliitoksiin ei pidä suostua missään olosuhteissa.

Mikään kunta Suomessa ei pysty pyörittämään palveluitaan vain omilla verotuloillaan. Kaikki suuretkin kaupungit saavat valtionosuuksia. Esimerkiksi Espoo saa 122 euroa asukasta kohden vuodessa. Suurkuntahanke ei ole ratkaisu kuntien rahoitusvajeeseen.

Suurkuntahanke toteutuessaan näivettää maaseudun reuna-alueet, palvelut keskittyvät kuntien keskuksiin.

Byrokratia lisääntyy suurissa kunnissa, ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet itseään koskeviin asioihin heikkenevät.

Järkevää yhteistyötä kuntien kesken pitää laajentaa ja kehittää. Kuntavaaleissa äänestäjillä on valinnan paikka, jatketaanko Suomessa keskittämispolitiikkaa vai palataanko ihmisläheiseen lähidemokratiaan.

Asko Veikkola
kesk.
Lapua

Kuntavaaleissa on valinnan paikka, kirjoittaa Asko Veikkola.

Eteran perintäpolitiikassa mättää

Viljelijä sai Eteralta tyelvakuutusmaksulaskun (412 euroa), missä eräpäiväksi oli merkitty 20.7.2012 ja maksoi sen 28.8.2012.

29.8. saapui perintätoimisto Lindorfilta po. lasku lisättynä 71 euron perimismaksulla, vaikka maksu olisi ollut sellaisenaan ulosottokelpoinen ilman mitään perintäkuluja. Tätä laskua viljelijä ei katsonut enää velvollisuudekseen maksaa.

6.9.2012 Lindorf lähetti maksuvaatimuksen, missä vaadittiin korkoja ja perimismaksuja 82,63 euroa sekä uhattiin oikeudellisilla jatkotoimilla.

Miksi tällainen sallitaan? Miksi tarpeettomia ja turhia perimiskuluja kerrytetään tilanteissa, joissa lainsäätäjä on tullut velkojan puolelle jo suoran ulosottokelpoisuuden säätäessään? Jos Etera olisi käyttänyt lain suomaa mahdollisuutta olisivat kulut paljon pienemmät.

Miksi ylipäätään työeläkelaitokset ulkoistavat perinnän? Pelkästään kuluja kasvattaakseenko?

Risto Airikkala
MTK:n päälakimies

VIERASKOLUMNI

Lännen tie

Lounaisen Pohjois-Amerikan maisemat ovat meille tuttuja elokuvien ansiosta. Lännen filmit kertovat vain yhdestä ja varsin lyhyestä Amerikan historian vaiheesta, muutamasta sisällissodan jälkeisestä vuosikymmenestä.

Tiedämme – tai ainakin meidän pitäisi tietää – että lännen valloitus oli samalla preeriaintiaanien kulttuurin tuho. Mutta se, että 1800-luvun jälkipuolisko oli myös ekokatastrofi, ei ole yhtä tuttua eikä tule lännen kuvissa esille. Itse asiassa se näkyy, mutta katsoja, jolla ei ole vertailukohtaa, ei vain sitä huomaa

Itsekin olin monta kertaa miettinyt, ettei karjankasvatus tai edes karjanajo ollut mahdollista sellaisessa aavikkoympäristössä, jossa lännenkuvat on filmattu. Mutta kun länsi valloitettiin, ei se ollutkaan sellainen aavikko kuin elokuvissa.

Lännen ympäristöongelmista monelle tulevat ensimmäiseksi mieleen biisonien suurimittaiset teurastukset, jotka ajoivat lajin sukupuuton partaalle. Biisonien valtakunta oli lännenelokuvien maisemaa idempänä ja pohjoisempana, osin Kanadankin puolella. Yhdysvaltain kaakkoisosissa suuria kasvinsyöjiä oli vähän, vain kauriita ja antilooppeja.

Villi länsi oli suureksi osaksi liian kuiva tavanomaiseen maanviljelyyn. Sitä paitsi suurten viljelmien ylläpito oli tullut liian kalliiksi, kun orjuus oli poistettu. Rautatie ja karja, niissä piili nyt idän rahamiesten mielessä uusi sampo, mahdollisuus suuriin voittoihin.

Nopeasti luotiin suuria karjatiloja. Yksi lännen valtaajista oli Aztec-karjayhtiö, joka osti miljoona eekkeriä eli 4 050 neliökilometriä, Lieksan kunnan kokoisen alueen, ja maksoi maasta puoli dollaria eekkeriltä. Reilussa kymmenessä vuodessa ylisuuri karja tuhosi laitumet ja jäljelle jäi autio maa. Samoin kävi muilla suurilla karjatiloilla.

Luonnon oloissa kuivaa maata suojaa kova levien, bakteerien ja sienirihmastojen muodostama kuori, joka kestää rajutkin sateet ja parin sadan kilometrin tuntinopeudella riehuvan tuulen. Ennen karjalaumojen tuloa lännessä ei ollut pölypilviä, jotka nyt ovat olennainen osa lännenfilmien kuvastoa.

Kun nautojen sorkat ja hevosten rautakengät rikkoivat maan pintaa suojaavan kuoren, tuuli ja vesi veivät maan. Jäljelle jäävät kivet ja kalliot, maiseman luuranko.

Vuonna 1900 lännessä oli 20 miljoonaa nautaa ja 25 miljoonaa lammasta, mutta pian karjatalous romahti. Vuonna 1930 säädettiin laki, joka rajoitti karjan määrää. Silti Amerikan kuivien seutujen luonto ei ole toipunut, vaan rajut tuulet nostavat yhä pölypilviä ja kuljettavat hienon maa-aineksen pois.

Tuuli kuljettaa osan pölystä vuorille. Pölyn tummentama lumi sulaa jopa kuukautta varhemmin kuin puhdas lumi, ja tumma pinta sulattaa jäätiköitäkin. 1800-luvun karjaparonien synnit kiihdyttävät yhä maapallon lämpenemistä!

Lännenkuvia ei katsota luonnon katastrofeina, vaan suurina sankarikertomuksina, joissa hyvä lopulta voittaa pahan. Lännen valloituksesta on tullut myytti, joka vaikuttaa yhä Yhdysvaltain politiikkaan muun muassa vapaana aselakina ja kansainvälisissä suhteissa herkkyytenä rynnätä asein ratkomaan riitoja.

Ja kaiken takana on se toinen puoli Amerikan vapaudesta: markkinatalouden vapaus, näkymättömien rahoittajien oikeus ihmisten ja luonnon riistoon.

Eivät kasvottomat markkinavoimat ole siis mitään uutta luonnon tuhoajana ja ihmisten alistajana. Cowboyt eivät tajunneet tekevänsä rahaa länsirannikon ja Britannian sijoittajille. Tuskinpa Aasian tehtaissa euron tai kahden päiväpalkalla raatavat työläisetkään ymmärtävät takovansa rahaa lännen sijoittajille: he kuvittelevat tekevänsä työtä elättääkseen perheensä.

SEPPO VUOKKO
on luontokirjailija Savitaipaleelta.

VERKOSSA SANOTTUA

”Jos ei ole rahaa maksaa puista, sitten on vaan oltava ilman”

MT:n Metsänomistajanumeron puukauppaa käsitellyt uutinen ”Sahat tinkivät jopa kymppiä havutukin hinnasta” (26.9.) synnytti vilkkaan keskustelun.

Harvalta riitti ymmärrystä puun hinnan laskulle.

”Jos ei ole rahaa maksaa puista, sitten on vaan oltava ilman. Polkekaa kovempaa niin pidot paranee. Sellaisia ohjeita on muillekin annettu”, toteaa Tyypillinen maajussi.

”No voi, voi. Minä just nostin tukkipuun hinnan 199 e/m³. Kuitupuuta minulta saa 243 e/m³. Siinäpä olevat sitten ostamati. Raakaöljystä minä maksan 1 e/tonni. Net tseikit ei tartte ennää rahhaa”, ilkkuu H. Erodes.

”Että tukin hinnasta vielä kymppi pois. Pitääköhän metsänomistajan kohta maksaa, että puut käydään hakemassa pois? Jo nyt puun myynnistä maksetaan vähennystenkin jälkeen lähes 30 prosenttia veroja + alv. Ostoja ei ainakaan pientilalliselle paljon kerry, joista saisi vähennyksiä. Kannattavaa tämä metsän pito!”, ihmettelee HS.

”On sellaiset kulut omistajilla että saa hakata ihan ammatikseen metsää että pystyy kulut peittämään. Hakkaan metsää että voin pitää maat. Ja varo vaan jos sattuu olemaan vielä perintömetsää, se kuuluu mennä valtiolle miltei kokonaisuudessaan perintöverona, niin ettei mitään jää pystyyn ja pääset muihin töihin hakemaan että saat hankittua metsänparannuksen ja yrität vielä elää jotenkin. Tämä on kyllä kumma maa”, keuhkoaa Vajeltaja.

Juupa juu esittää teorian puukaupan suhdanteista. ”Seuraava huippuhinta on v. 2024. Se taas johtuu talouden 17 vuoden syklistä. Puun hinta on aina ollut huipussaan noin 17 vuoden välein suhdannekäänteessä: 20-luku, -39, -56, -73, -90, -07, -24. Ei tämä mitään salatiedettä ole. Taloushistorian tuntemus riittää.”

Volvomies kannustaa hoitamaan metsät ajallaan.

”Olen kierrellyt Suomea ristiin rastiin ja ihan paha mieli tulee kun katselee, miten on paljon surkeasti hoidettuja metsiä. Verotus on Suomessa kieltämättä ihan älytöntä ja se vie kyllä monelta innon myydä metsää. Mutta ainakin toivoisin kaikille metsänomistajille että harvennukset kannattaisi tehdä ajallaan vaikka siitä ei ihmeemmin paljon jää. Toisesta harvennuksesta jo jääkin jotain.”

Kuluttaja ratkaisee ruuan laadun

Juhani Rekun kolumni ”Muistosanat suomalaisen ruuan hautausmaalla” oli MT:n verkkosivujen luetuimpia viime viikolla. Reku arvosteli ruokaketjua, joka muuttaa maatilojen arvokkaat raaka-aineet huonoksi ruuaksi.

Tiima muistuttaa, että viljelijän vaikutusmahdollisuudet ovat rajalliset.

”Kirjoituksessa on hyvä pointti, mutta miten tuottaja voi määritellä, että ruis on käytettävä vain 100% ruisleipään. Helposti käy niin, että ostaja vaihtaa tuottajaa. Ei taida olla varaa tuollaisia ehtoja sanella...”

Juha Helin patistaa kuluttajia.

”Kuluttajan on turha kitistä jos on omilla valinnoillaan antanut tilanteen ajautua tähän.

Itse olen parin viime kuukauden aikana ostanut luomunautaa, possua, kalaa ja leipää suoraan tuottajilta tai pieniltä lähiruokaan keskittyneiltä toimittajilta.

Ainoa keino vaikuttaa on oma ostokäyttäytyminen, ei asian ihmettely mielipidekirjoituksissa.”

HENRIK SCHÄFER